

Fyra stall placerade i samma vinkel sett från landsvägen med gavlarna i blickfånget.

Placeringen är idealisk

Ibland är det bra att tvingas tänka utanför ramarna. Det fick Christoffer Johansson och hans far Hans erfara när de blev hindrade att bygga ut produktionen vid den befintliga gården. Idag har gården fått ett nytt brukningscentrum för 730 årskor med rekrytering och kalvar.

AV LENNART WIKSTRÖM
FOTO AGNETA LILLIEHÖÖK

Ibland behövs det någon annan som talar om för en att du ska bygga någon annanstans, säger Christoffer Johansson, Vankiva gård strax norr om Hässleholm. "Vi sökte redan 2012 och fick miljötillstånd för att bygga för det antal kor som vi hade areal till och landade på 730 årskor. Men när vi skulle bygga vid det gamla brukningscentrumet vid gården fick vi nej. Antingen var det grannar som klagade, eller så fungerade det inte med järnvägen eller vägen. Så vi fick tänka helt nytt."

GRUSTAGET RÄDDNINGEN

På andra sidan väg och järnväg låg ett gammalt grustag som planterats igen och Christoffer och hans far Hans började laborera med att bygga ett helt nytt brukningscentrum där.

"Då gick det vägen, vi tog fram ritningar och en byggnadsplan och i december 2018 satte vi igång med bygget. I november 2019 stod det klart och vi gick från 280 till 730 årskor, varav 600 mjölkar kontinuerligt."

Ritningarna gjordes med hjälp av DeLaval och leverantören Abetong samt entreprenören Tomas Nilssons Bygg Vessigebro AB, som blivit något av en specialist på att bygga mjölkstallar.

BYGGT FÖR ATT HÅLLA

"Vi hade varit runt på en del andra anläggningar och tittat, det gällde främst logistiken kring mjölkkningskarusellen som vi behövde lära oss mer om", säger Christoffer. "När det gällde utformningen ville vi bygga för att det ska hålla länge och att det ska se snyggt ut. Gavlarna är lite av gårdens skyltfönster, och därför var utformningen av dem viktig. Vi ville också linjera dem så att de låg parallellt med landsvägen."

Materialvalet är gjort för att det ska

hålla med isolerade tak, betong där korna ska gå, stål i stommen och plåt på väggar och tak. Eftersom bygget var helt nytt och på en ny plats kunde alla lösningar med logistik och teknik optimeras.

SMARTA ENERGIÖLSNINGAR

"Vi har satsat på LED-belysning rätt över. Alla pumpar har frekvensstyrning och kylningen av mjölken som tillsammans med mjölkkningskarusellen är den stora energislukaren, görs med dricksvattnet som kylar mjölken innan det går till korna. Det tillsammans med snabbkylning av mjölken från karusellen till tank gör att vi kan tömma tanken samtidigt som vi mjölkar."

När vi besöker gården är ytterligare två huskroppar på gång att byggas med tak och delar av fasaderna på plats.

"Vi bygger två stallar till, ett för sinkor och ett för kalvar, som fram till nu har gått kvar i de gamla byggnaderna på gården", berättar Christoffer. "Det gör att vi får bättre logistik och även bättre miljö för djuren. När det är klart återstår bara ungdjuren..."

LYFT AVKASTNING OCH DJURHÄLSA

Han är mycket nöjd med satsningen, vilket också framgår av investeringen i de nya husen.

"Det är egentligen inte något jag skulle gjort annorlunda nu jämfört med när vi byggde", säger Christoffer. "Vi har fått ett lyft i avkastningen trots att vi behövde köpa in omkring 400 djur när vi flyttade in. Djurhälsan är också bättre, djuren är lugna och harmoniska och trivs bra. Sedan vi flyttade in har jag inte behövt penicillin-behandla en enda ko. Nu är målet att jobba vidare med att få korna att mjölka lite längre och få ner rekryteringen."

Det är ändå inte värre än att Christoffer har överskott på kvigor och sålde 150 livdjur förra året. Till seminering används 30 procent köttassperma till förstakalvare och könsorterad sperma för rekrytering.

TÅL ATT SYNAS

Placeringen av byggnaderna gör att de tilltagna dimensionerna knappast märks. I söder döljs byggnaderna av resterande skog i det igenplanterade grustaget och byggnaderna ligger också lägre än den ursprungliga gården, vägen och järnvägen.

"Placeringen är egentligen idealisk", säger Christoffer. "Vi har fått ett nytt brukningscentrum där vi med undantag för foderhanteringen och ungdjuren har samlat allt som har med mjölkproduktionen att göra på ett ställe."

Christoffer berättar också att de tar emot många studiebesök, både av kollegor och allmänhet. De vill kunna visa upp verksamheten.

Praktiskt och enkelt ska det vara. Hårdgjorda ytor längs med ytterväggarna.

Ovanpå personalutrymmet i gaveln på mjölkknings- och kalvingsbyggnaden har Christoffer också förberett för besöks- och kursutrymmen.

"Vi har ett samarbete med Jordbruksverket när det gäller vidareutbildning av distriktsveterinärer, och då behöver vi lite bättre utrymmen för dem."

ENKEL EKONOMI

Ekonomi är viktig.

"Men den får inte bli för komplicerad. Rune Andersson på Mellby gård brukar säga att det handlar om att plus ska vara större än minus. Har du pengar på banken har du också råd. Vi har även en tuff avskrivningsplan, sedan starten har vi kunnat skriva av halva investeringen, vilket också skapat utrymme för att göra de nya satsningarna. Dessutom lyckades min far göra mig helt ointresserad av maskiner, vilket gör att jag med gott samvete kan köpa in merparten av alla maskintjänster. Jag har bra samarbeten med grannar och en maskinstation, vilket gör att jag kan koncentrera mig på att driva och utveckla företaget."

PLATS FÖR EXPANSION

Christoffer levererar till Skånemejerier och merparten av mjölken går till tillverkning av ost i Kristianstad. Samtidigt har Skånemejerier ett överskott och

Ljus och luftig miljö vid mjölkkarusellen.

"Vi ville bygga för att det ska hålla länge och att det ska se snyggt ut. Gavlarna är lite av gårdens skyltfönster, därför var utformningen av dem viktig", säger Christoffer Johansson, Vankiva.

exporterar idag. Men det hindrar inte Christoffer från att ha nya planer.

"När vi byggde ligghallen förberedde vi också för en lika stor hall till norr om den befintliga. Så det finns utrymme för ytterligare expansion, men just nu handlar det om att bli klar med de nya byggnaderna och vässa produktionen ytterligare. Sedan får vi se om växer ytterligare", avslutar Christoffer. ●

Väggar och fönsterkarmar av plåt, underhållsfritt.

Nytt brukningscentrum på Vankiva gård

Byggår: 2018–2019 samt 2024

Beskrivning: Nybyggnad av ligghall, mjölknings- och kalvningsstall, gödselbrunn och tillkommande sinko- och kalvstall på ny plats.

Projektering och planering:

Christoffer Johansson och DeLaval i samarbete med underleverantörer.

Leverantörer: Abetong, DeLaval, LR-Teknik, Tomas Nilsson Bygg Vessigebro AB.

Byggnadsmaterial: Betongplatta, stålstomme, stålfasad och isolerat tak med stål.

Storlek: Ligghall 155 x 37 m, mjölknings- och kalvningsstall 96 x 28 m. Sinkostall 66 x 33 m. Kalvstall 66 x 28 m.

Kostnad: Etapp 1 färdigställd 2019: 45 miljoner kr inklusive gödselbrunn och plansilor.

Etapp 2 färdigställs under 2024 och 2025: 17 miljoner kr.

Gaveln på mjölk- och kalvningsstallet med personalrum och mjölkkrum. Det är förberett för möteslokaler på andra våningen.

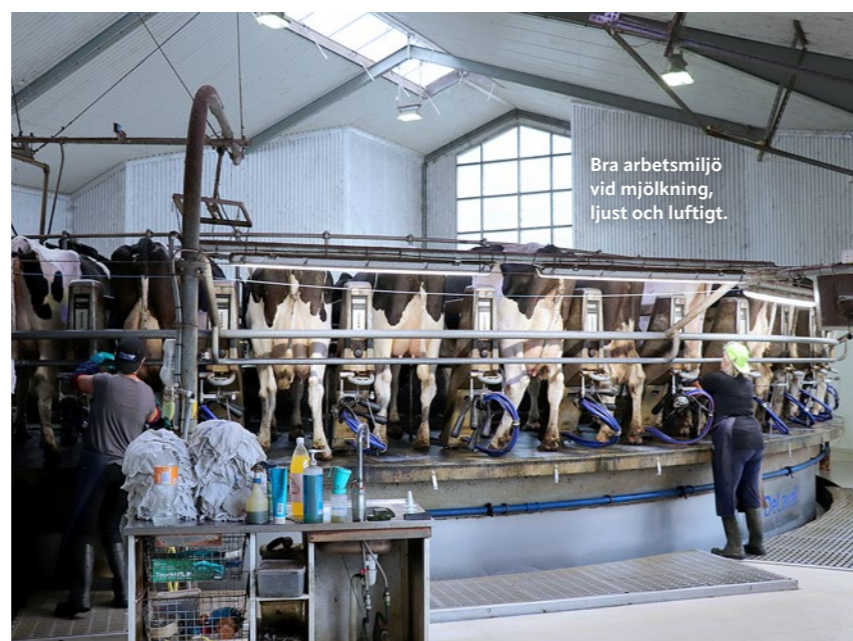
Djupströbbädd i kalvningsstallet. Utsikt mot de nya byggnaderna för sinkor och kalvar.

Öppet foderbord i kalvningsstallet.

Kondensvatten från kylrummet leds ut i dagvattenavloppet.

Bra arbetsmiljö vid mjölkning, ljus och luftigt.

All logistik och teknik har optimerats, det är körbart överallt. Detta är gaveln på ligghallen.

Vindmätare och belysning. Alla tak är isolerade.

Ligghallen är uppdelad i fyra avdelningar. Körbart foderbord med en bro över förbindelsegången vilken fälls upp och öppnas när korna ska till mjölkning.

Genomgående är det betong där korna går, stål i stommar och plåt på väggar och tak. Ljusinsläpp ger en behaglig miljö.

Dubbla rader med kalvhyddor, placerade i lä mellan husen.

Till vänster i bild, förbindelsegången mellan stallarna.

Ett stall för sinkor och ett för kalvar håller på att byggas. Helt i stil som övriga byggnader.

Fler bilder finns på www.lantbruketsaffarer.se och i den digitala utgåvan.

